

Fragmente din „Memoriile tovarășului Nicolae Ceaușescu”

În a doua jumătate a deceniului opt, situația internațională devenise deosebit de complexă. Criza economică mondială se adâncea cu fiecare zi, iar contradicția dintre forțele progresiste și cele reacționare, imperialiste devenea tot mai acută. Se puneau problema unor schimbări fundamentale, revoluționare în relațiile economice și politice internaționale, a unei noi ordini economice și politice mondiale, bazată pe egalitate, echitate, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, renunțarea la forță sau la amenințarea cu forța etc. Cursa înarmării luase proporții uriașe, cheltuielile militare atingând valoarea record de 600 miliarde de dolari. Pe plan mondial, rata șomajului era în permanentă creștere, la fel și rata inflației. Omenirea străbătea o epocă foarte agitată, fiind zguduită de cutremure, furtuni și uragane, care puneau popoarele la grele încercări, provocându-le mari pagube și suferințe. În aceste împrejurări grele, înfruntând valurile istoriei, trebuia să navigăm cu mare atenție pentru a asigura înaintarea neabătută a patriei noastre spre noi culmi de civilizație și progres. De aceea, în aprilie 1978, am discutat cu președintele Carter multe din problemele care mă preocupau, cu ocazia vizitei oficiale efectuate în SUA. La dineul oferit de Casa Albă, au participat peste 130 de persoane, printre care am remarcat numeroși agenți KGB. Cîteva luni mai târziu am discutat aceleași probleme și cu Margaret Thatcher, în cursul vizitei oficiale efectuate în Marea Britanie, unde am avut un deosebit succes. Cred că i-am făcut o impresie deosebită, prin înțelegerea profundă a problemelor majore ale omenirii. Regina mi-a acordat cea mai înaltă decorație a țării lor, iar liderul Partidului Laburist, David Steel, mi-a dăruit un pui de labrador, căruia l-am dat numele de Corbu, fiindcă era negru. După ce generalul Pacepa a fugit în SUA, am înțeles că nu mai pot avea încredere în nimeni și m-am atașat foarte mult de acest câine care, într-adevăr, nu m-a trădat niciodată. Despre Pacepa și ceilalți trădători voi scrie mai pe larg cu altă ocazie. În schimb, Corbu, cu cît creștea, cu atît devenea mai inteligent – și avea un suflet atît de bun!... Noaptea dormeam cu el în pat, iar ziua îl lăsam să zburde pe aleile de la Vila 12A. Ambasadorul la Londra al Republicii Socialiste România a primit ordin să-i cumpere în fiecare săptămînă biscuiți de la supermagazinul Sainsbury's, care erau trimiși la București cu poșta diplomatică. Cînd a împlinit vîrsta deplinei maturități, Corbu a fost înaintat la gradul de colonel al Armatei Române și trebuie să mărturisesc că, spre deosebire de mulți alți colonei și generali, el și-a îndeplinit cu cinste și devotament datoria, pînă la ultima suflare.

În Raportul la Conferința Națională a P.C.R., din decembrie 1982, am arătat că este necesar să combatem cu hotărîre și să demascăm toate mentalitățile retrograde, mistice, să desfășurăm o luptă ascutită împotriva influențelor

burgheze în conștiința și viața oamenilor, să luăm atitudine hotărâtă împotriva oricăror încercări de înjosire a omului, ca manifestări ale forțelor reacționare care apelează la metodele și practicile vechi pentru a slăbi coeziunea și unitatea forțelor progresiste, a maselor populare, în lupta împotriva imperialismului și colonialismului. Bineînțeles că m-au aplaudat, scandându-mi numele, dar unii dintre ei își botezau copiii pe ascuns, iar nevestele lor mergeau la mănăstire, să se spovedească. Înainte de război, pe vremea când eram deținut în lagărul de la Tîrgu Jiu, majoritatea tovarășilor își făceau cruce și spuneau Tatăl Nostru, dimineața, de îndată ce se trezeau, și seara, la culcare, deși erau membri în ilegalitate ai partidului comunist. Eu însă n-am spus niciodată Tatăl Nostru, iar când auzeam cuvinte ca Dumnezeu, sau Iisus Hristos, mi se făcea negru înaintea ochilor, deoarece veneau în flagrantă contradicție cu principiile materialismului științific. Țin minte că, în timpul vizitei oficiale efectuate în Venezuela, am fost cazat într-o vilă superbă, situată pe malul mării – dacă nu mă înșel, Oceanul Pacific. Deși, după cît de multe vizite oficiale am efectuat, nu mai sunt chiar sigur dacă Venezuela are sau nu ieșire la ocean. Dar, în orice caz, eram pe malul unei ape mari. Se poate să fi fost doar un lac mai întins. Am stat seara pînă tîrziu pe terasă, jucînd șah cu mai mulți membri ai delegației noastre, pe care i-am bătut fără să mă întrebuițez prea mult. Jucau anume prost și mutau aiurea, știind că, dacă pierd, mă enervez și-mi crește glicemia. Numai Corneliu Mănescu s-a găsit să facă pe deșteptul, folosea anumite expresii în limba franceză și scotea mereu remiză, fie că juca cu piesele albe, fie că avea negrele. După cinci remize consecutive, am plecat în camera mea, destul de nemulțumit de modul în care Mănescu promova politica noastră externă, dar fără să comentez nimic. În gîndul meu, însă, îi pusesem cruce! De îndată ce vom fi ajuns înapoi, la București, intenționez să convoc o Plenară a Comitetului Central și să-l schimb din funcție, trimițîndu-l ambasador în Ungaria. Cum stăteam întins în pat și mă gîndeam la toate acestea, am văzut deodată un crucifix enorm care atîrna pe perete, deasupra capului meu, și am sărit ca ars în picioare. Avea aspectul unei mitraliere cu țeava îndreptată spre mine.

- Cine a pus asta aici ? am strigat. Cine mi-a pus crucea la cap?

Au intrat în dormitor mai întîi cei din garda personală, apoi membrii Biroului Politic, apoi ceilalți membri ai delegației. Se uitau la mine, cuprinși de teamă, dar nimeni nu îndrăznea să spună ceva și nici să se atingă de lucrul acela. Pînă la urmă, a apărut și tovarășa Elena, pe care o sculaseră atunci din somn, pentru a calma lucrurile. Cred că o și preveniseră în legătură cu motivul furiei mele, căci a venit însoțită de un cadru guvernamental venezuelean care, fără scoate vreun cuvînt, a luat crucifixul și, ducîndu-l pe brațe, a ieșit cu el din cameră.

Altădată, în timpul vizitei în SUA, la prînzul oficial dat în onoarea mea de un grup de afaceriști din New Orleans, am părăsit sala, când au adus un cardinal care a început să binecuvinteze mîncarea. Imediat după aceea, când m-am întors

În țară, l-am demis pe Vasile Pungan, consilierul pentru probleme americane, fiindcă nu mă prevenise asupra a ceea ce urma să se întâmple.

Trebuie totuși să recunosc, mirosul de tămâie îmi plăcea, iar în copilărie am vrut să mă călugăresc, ca să nu mai am grija mîncării.

Pe la începutul anilor 1970, după vizita oficială efectuată în Republica Populară Chineză, am descoperit că pot manipula oamenii și-i pot domina foarte ușor spunându-le că s-au îngrășat. Deveneau dintr-o dată temători și supuși. L-am atras atenția mai întâi tovarășului Emil Bobu, a cărui burtă creștea într-adevăr de la o zi la alta. A lăsat ochii în jos, ca și cum ar fi fost vinovat de ceva. Ca și cum l-aș fi surprins, de exemplu, scobindu-se în nas în timpul vreunei plenare. Dar și ceilalți tovarăși începeau să se îngrașe, de cum erau numiți într-o funcție mai importantă. Le-am atras atenția că este un aspect negativ în activitatea lor și care va trebui combătut printr-o alimentație rațională, iar tovarășa Elena a primit sarcina să se ocupe de acest aspect. Mai târziu, pornind de aici, mi-a venit ideea rotației cadrelor.

Eu am propria mea teorie în acest sens. Majoritatea tovarășilor din Comitetul Central provenea din rîndurile clasei muncitoare și ale țărănimii sărace. Au suferit multe lipsuri în trecut, s-au confruntat cu probleme deosebit de dificile. De asemenea, părinții și rudele lor au făcut parte din categoriile sociale oprimate generații la rînd de clasele exploatoare. Aici ar mai trebui să fac o mențiune. Se afirmă, nu fără un anumit temei, că poporul român ar fi cam leneș. Dar s-a întrebat oare cineva de ce sunt leneși românii? Explicația acestei situații, în consens cu învățătura materialismului istoric, este următoarea: de-a lungul secolelor, românii au fost permanent sub stăpînirea unora și altora, care au căutat să le fure roadele muncii. Și atunci, s-au gîndit că, decît să muncească degeaba, mai bine stau degeaba, situație care se perpetuează pînă în zilele noastre. În consecință, pentru acești oameni, hrana a constituit întotdeauna o problemă, aș putea spune, dureroasă. Din momentul cînd au ajuns în funcții de răspundere, prima lor grijă a fost să mănînce pe săturate. O dovadă în acest sens o constituie însuși faptul că tovarășul Corneliu Mănescu, care provenea dintr-o familie de intelectuali burghezi, nu se îngrășa deloc, orice ar fi mîncat. Iar tovarășul Ion Gheorghe Maurer nu s-a îngrășat decît foarte puțin, apoi a slăbit, după ce n-a mai fost prim-ministru.

Pe această bază, am putut să o promovez pe tovarășa Elena în funcția de prim-vice-prim-ministru. Mai întâi însă i-am acordat prin decret Steaua Republicii Socialiste România. După aceea, cînd am supus la vot propunerea, toți au votat pentru. Fiindcă mai înainte de asta, le atrăsesem atenția că s-au îngrășat peste măsură, ceea ce însemna că nu aplicaseră măsurile stabilite de partid pentru o alimentație rațională.

Deci, și în societatea socialistă, se manifestă anumite contradicții dialectice, care, prin natura lor, contribuie la dezvoltarea forțelor de producție, fiind un factor de progres. Societatea capitalistă este însă caracterizată de numeroase contradicții antagoniste, pe care am avut ocazia să le remarc și în discuția cu ministrul de externe al Australiei. În această țară, cu o industrie și o agricultură bine dezvoltate, se manifesta, la sfârșitul anilor 70, o contradicție puternică între forțele de producție și relațiile de producție. Voiau să extindă rețeaua de căi ferate, dar nu aveau mână de lucru. În urma discuțiilor purtate, am acceptat ca zece mii de muncitori români să fie trimiși acolo, pentru a-i ajuta. S-ar putea pune întrebarea: cum adică, poporul român, constructor al societății socialiste multilateral dezvoltate, să contribuie la acumularea de capital și bunăstarea unei țări capitaliste? Aparent, ar contrazice teza luptei de clasă. În realitate, cei mai mulți erau deținuți de drept comun, cu pedepse de pînă la cinci ani, grațiați cu această ocazie, precum și tineri de la orfeline, care împliniseră vîrsta majoratului. În schimbul lor, guvernul australian a trimis în România mai multe transporturi de minereu, necesare dezvoltării industriei siderurgice. Ulterior mi s-a raportat că oamenii noștri au avut realizări deosebite acolo, iar la mijlocul anilor 80, cu ocazia primei vizite oficiale efectuate pe pămînt australian, am constatat că unii dintre ei ajunseseră să se ocupe de afaceri foarte prospere. Însuși fostul primar al orașului Melbourne, Rod Atkinson, se asociase cu un român, împreună cu care deschisese un hotel și un restaurant. Am primit cu satisfacție invitația de a lua masa la Restaurantul București, aparținînd celor doi, după ce generalul Pleșiță m-a asigurat că proprietarul român al acestuia era cadru sub acoperire al serviciilor noastre secrete. În acest fel, am avut ocazia de a mă adresa unui numeros grup de patrioți, îndemnîndu-i ca prin eforturile lor să facă cunoscute în întreaga lume hărnicia și talentul poporului român, cultura și tradițiile lui milenare. Interesîndu-mă însă mai îndeaproape, am înțeles că și aici se manifesta una din contradicțiile specifice capitalismului. Profitul afacerii nu venea propriu-zis din activitatea de alimentație publică, ci din jocurile de barbut și din ședințele clandestine de spiritism, organizate la subsolul hotelului. Încă o dovadă că goana după profit, caracteristică societății capitaliste, duce la dezumanizare și manifestări mistice.

Tovarășa Elena m-a întrebat într-o zi de ce scriu aceste Memorii, cui se adresează ele și dacă, în general, ar putea schimba cursul istoriei. Este, trebuie să recunosc, o întrebare înțeleaptă și de bun simț, la care nu mă așteptam. Istoria o făuresc desigur masele largi populare, dar este necesar să acordăm o importanță deosebită rolului personalității în istorie, care acționează ca un catalizator în momentele ei cruciale. Personal, am pus întotdeauna în centrul preocupărilor mele omul, cu năzuințele și idealurile lui. Deși mi-am însușit încă de tînră filosofia marxistă, materialist-dialectică, aș putea spune că de fapt am fost

un idealist. Am știut întotdeauna că sensul vieții este să ne bucurăm de valorile spirituale, să ne îmbogățim cunoștințele despre lumea înconjurătoare și că contribuim la progresul omenirii. Acest lucru l-a înțeles cel mai bine președintele Richard Nixon, care avea față de mine o considerație deosebită. În 1984, când ieșise de mult la pensie, mi-a scris o scrisoare plină de afecțiune, pentru a interveni în favoarea colonelului John Brennan și a lui John Mitchel, doi foști colaboratori ai săi la Casa Albă, asociați la compania Pan East-International, care doreau să fabrice în România uniforme militare și bocanci pentru armata americană. După aceea, am aflat că bocancii au fost exportăți în Irak. Îmi revine, de asemenea, în memorie plăcuta întâlnire pe care am avut-o cu secretarul de stat Henry Kissinger, la Blair House, în toamna anului 1970. Agenda întrevederii s-a referit în principal la războiul din Vietnam și la relațiile SUA cu China. Președintele Nixon ținea cu tot dinadinsul să viziteze această țară, pentru a vedea Marele Zid. Până la urmă, am reușit să-i fac legătura cu tovarășii chinezi, dar nu a fost deloc ușor. La sfârșitul convorbirilor, în afara discuției protocolare, l-am întrebat pe Kissinger, mai în glumă, mai în serios, de ce nu simplifică ei situația din Indochina, lăsînd pur și simplu poporul vietnamez să-și hotărască singur soarta. Răspunsul lui a fost, ca de obicei, foarte inteligent.

- Domnule Ceaușescu, personal m-am ghidat întotdeauna după următorul principiu: ca să-mi simplific viața mea, trebuie să o complic pe a altora. Acum, acest principiu îl aplic cu bune rezultate în politica externă a SUA.

- Noi acționăm pe baza principiilor neamestecului în treburile interne, respectului suveranității și independenței și al avantajului reciproc, i-am replicat. Mi se pare mult mai simplu așa.

- Cel mai complicat lucru e să demonstrezi că lucrurile simple sunt cu adevărat simple, de exemplu că unu și cu unu fac doi. Savantul german Frege a muncit toată viața, a scris și un tratat despre asta, iar la urmă și-a dat seama că greșise definițiile.

- Datorită entropiei, totul se transformă în praf, i-am răspuns. Dar dumneavoastră personal credeți în extraterestri?

Kissinger a oftat și a dat din mîini, ca și cum întrebarea mea l-ar fi pus într-o mare dificultate. De fapt, dificultatea lui de a înțelege se datora ideologiei de dreapta, filosofiei sale idealiste și educației burgheze pe care o primise.

În anul 1975, tovarășa Elena a fost numită director al Institutului de Cercetări Chimice, ICECHIM. Felicitînd-o cu acest prilej, am întrebat-o dacă nu s-ar putea ca făurirea omului nou, constructor al societății socialiste multilateral dezvoltate, să poată fi accelerată prin mijloace științifice, în concordanță cu tezele materialismului dialectic și istoric, iar ea mi-a răspuns că se va gîndi. Țin minte foarte bine această discuție deoarece, cîteva luni mai tîrziu, mai precis la începutul anului următor, cu prilejul aniversării zilei mele de naștere, fostul

președinte american Nixon mi-a dăruit un automobil Buick Electra, cu opt cilindri în V, o mașină deosebită, dar care consuma cam mult. Nu mică mi-a fost mirarea când, la puțină vreme după aceea, tovarășa Elena m-a anunțat că problema omului nou era ca și rezolvată. Însă, în acest scop, era necesară colaborarea cu oamenii de știință americani. Unul dintre ei tocmai efectua o vizită de documentare în țara noastră. De fapt, venise cu o recomandare din partea președintelui SUA, anume pentru a mă înfîlîni și a-mi propune colaborarea României la unul din programele secrete americane. Ulterior, am aflat că era și agent al CIA sub acoperire. Deocamdată susținea că este specialist în domeniul biotehnologiilor și că ar putea rezolva problema omului nou fără să mai fi nevoie de activitatea politico-ideologică și lupta de clasă. Argumentele lui mi s-au părut interesante, mai ales că tovarășa Elena înclina să-i dea și ea dreptate. Mai întîi, se pune problema: ce este omul nou? Omul nou ar putea fi cu adevărat nou numai dacă ar fi altfel de om decît cel vechi, pe care îl cunoaștem în prezent.

- Nici nu mai e vorba propriu-zis de om, ci de ceva aflat *după* om pe scara evoluției, adică despre meta-om, zise. Grație progreselor actuale ale științei, el poate fi obținut în condiții de laborator, din linii embrionare *stem-line*.

Această afirmație a făcut să-mi treacă mai întîi un fior rece prin șira spinării, după care îmi veni să fac pipi. Am spus la întîmplare, mai mult din dorința de a cîștiga timp:

- Important e să nu trădeze idealurile revoluției.

- Nicidecum, mă asigură savantul. În primul rînd, aceste idealuri vor fi imprimare de la bun început în formula lui genetică, împreună cu toate concepțiile înaintate despre lume și viață. Iar din punct de vedere fizic, va avea dimensiunile unei pisici și capul cît o portocală, fiind proiectat anume așa, pentru a nu consuma prea multe din resursele planetei. În al doilea rînd, va fi cu mult mai inteligent decît orice om, rezolvînd în minte orice ecuație diferențială. În sfîrșit, metaoamenii nu vor mai folosi limbajul articulat al oamenilor, ci vor comunica direct prin telepatie. Iar în rest, vor mieuna ca pisicile.

Aici a intervenit în discuție și tovarășa Elena, care a precizat că, față de oamenii muncii din prezent, proprietari, producători și beneficiari ai mijloacelor de producție, cărora nu le place alimentația rațională, meta-oamenii s-ar putea hrăni numai salam de soia.

- Fără îndoială! a exclamat savantul. Metaomul va fi, față de om, cam ceea ce e omul actual față de maimuță. Nu numai că va prefera salamul de soia, dar în general va socoti consumul cărnii o formă de canibalism și se va hrăni cu plante sau chiar cu deșeurile produse de oameni, cum ar fi, de exemplu, bidoanele și pungile din plastic. Cu toate acestea, metaoamenii vor avea o viață spirituală deosebit de elevată. Vor fi lipsiți de instinct sexual, reproducîndu-se prin clonare, și vor munci douăsprezece ore pe zi fără să pretindă salariu. Probabil că, într-un viitor nu prea îndepărtat, ei vor deveni adevărații stăpîni ai planetei.

- Și cu actualii oameni muncii ce se va întâmpla? I-am întrebat.

- Nu se va întâmpla nimic. Fiindcă nu se poate întâmpla nimic cu ceva care nu există. O vreme, metaoamenii vor munci în locul lor, pentru a le asigura cele necesare unui trai îmbelșugat. Oamenii vechi vor locui confortabil în rezervații special amenajate, unde vor avea hrană din belșug, bere la discreție și posibilitatea de a face sex toată ziua, dar numai cu prezervativ.

- Ei, asta nu e chiar atât de rău. Înseamnă că fiecare va avea parte de fericirea pe care o merită. După, aceea, gîndindu-mă mai bine, am adăugat: Totuși, poate că ar trebui lăsați cîțiva și fără prezervativ, măcar din cînd în cînd.

- Nt! Prezervativul are rolul foarte important de a-i proteja pe oameni împotriva înmulțirii excesive, care ar complica inutil lucrurile. Cu cît vor dispărea mai repede, cu atât mai bine pentru ei. Important e că vor dispărea în culmea fericirii. În schimb, metaoamenii vor popula treptat planeta și vor construi adevăratul comunism, așa cum l-au visat Marx, Engels și Lenin. Fiindcă adevăratul comunism n-a putut fi realizat tocmai din cauza oamenilor!

Deși aveam unele îndoieli și aș fi putut formula o serie de obiecții, am preferat să reflectez în tăcere. Însemna oare că previziunile mele privind viitorul de aur al omenirii, cînd toate nevoile materiale și spirituale ale omului vor fi satisfăcute după necesitățile fiecăruia, nu mai erau valabile? Nicidecum. Prin dezvoltarea forțelor de producție, prin mecanizarea și chimizarea agriculturii, creșterea productivității muncii, introducerea automatizării și robotizării, precum și trecerea la o etapă superioară în exploatarea și valorificarea materiilor prime, rămînea în continuare posibilă atingerea tuturor obiectivelor propuse. Numai că, datorită progreselor științei, toate acestea urmau să fie îndeplinite de altcineva, situație în care oamenii muncii deveneau de prisos.

În definitiv, modul cum acest savant pune și apoi rezolva cele mai dificile probleme ale umanității a caracterizat dintotdeauna gîndirea oamenilor de știință serioși care, chiar și atunci cînd provoacă în deplină cunoștință de cauză anumite neajunsuri de moment, acționează în vederea unui bine ce urmează a fi definit mai tîrziu.

Problema ideologiei de dreapta sau de stînga a fost admirabil sintetizată într-o convorbire particulară cu președintele Gerald Ford. Cînd ne-am întîlnit la Sinaia, după Conferința de la Helsinki din 1975, pentru a semna protocolul secret privind insula Roland, el m-a întrebat:

- Dacă o persoană este capabilă să vadă într-o oglindă mîna sa dreaptă în partea stîngă și mîna sa stîngă în partea dreaptă, cum de nu vedem, de asemenea, capul în locul picioarelor și invers? Un sondaj de opinie a arătat că numai doi la sută din cetățenii americani consultați au fost capabili să explice satisfăcător acest lucru.

I-am răspuns cu un alt citat, dintr-un gînditor american materialist:

- Cum poți dovedi că ceva nu este altceva, cînd nici altceva nu este un alt lucru?

Răspunsul meu l-a pus pe gînduri, dar și întrebarea lui mi-a dat de gîndit. Probabil a vrut să insinueze că socialismul și capitalismul sunt unul și același lucru văzut în oglindă, fiecare crezînd că el este real, iar celălalt reprezintă imaginea sa răsturnată. Adică, depinde de unde privești. Într-adevăr, după aceea întîlnire, serviciile noastre secrete au început să conlucreze foarte bine și eram mulțumit de rapoartele pe care le primeam de la Washington. Am acceptat ca baza lor militară să rămînă pe insula noastră, numai pentru că în acest fel îi țineam pe ruși la distanță. Dacă rușii ar fi aflat că insula aparține de fapt României, aș fi fost obligat să le ofer acces la instalațiile ei portuare. Mai tîrziu mi-am dat seama că insula Roland era, într-un fel, oglinda aceea la care se referise Gerald Ford. Noi stăteam de o parte, iar americanii de cealaltă parte – și ne uitam cu atenție unii la alții, dar niciunul nu știa ce meșterea celălalt pe la spate. Ceea ce nu ne împiedica să colaborăm, pe baza avantajului reciproc. Cînd au aflat de existența proiectului de creare a omului nou, cu o conștiință superioară omului obișnuit, au insistat și au făcut chiar presiuni să aibă acces la rezultatele cercetărilor noastre, dar noi am rezistat presiunilor, pînă cînd trădătorul Pacepa a fugit în Germania cu o parte a documentației și de acolo a trecut la americani. Atunci ne-am văzut nevoiți să ne așezăm la masa tratativelor, pe baza respectului suveranității și independenței.

De-a lungul timpului, diferiți filosofi au încercat, fiecare în felul lui, să dea o definiție a libertății. De exemplu, filosoful și scriitorul francez Sartre afirmă că libertatea e o povară, lucru cu care, în sinea mea, am fost întotdeauna de acord. Bineînțeles că în capitalism libertatea e o povară. Pur și simplu, nu știi ce să faci cu ea! În socialism însă, așa cum arată definiția dată de Marx, libertatea este necesitatea înțeleasă. Ce vreau să spun cu asta? Marx a arătat că în comunism, atunci cînd vor avea tot ce le trebuie, oamenii vor merge la pescuit, unii vor citi romane sau vor asculta concerte de Mozart și Bach, alții vor merge la teatru etc. În viața de zi cu zi, constatăm însă că, atunci cînd au timp liber și ceva bani, oamenii muncii înfundă cîrciumile. Deoarece pentru ei libertatea este o povară, așa cum spune Sartre. Dacă însă sunt mobilizați la culesul porumbului sau al sfeclei de zahăr și înțeleg această necesitate, devin cu adevărat liberi, așa cum arată Marx. Iată motivul pentru care, într-o primă fază a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, dictatura proletariatului este necesară. Pe baza acestor principii, în perioada cînd lucram la comitetul de partid al regiunii Constanța, am reușit să obțin rezultate deosebit de bune pe linia activității de colectivizare, fără să oblig pe nimeni și fără a trebui să aplic prea des metodele luptei de clasă. Ca să-i conving pe săteni să se înscrie, îi întrebam:

- Vreți să nu mai munciți pământul, să stați acasă, să vă uitați toată ziua la televizor și să primiți recolta de-a gata la poartă?

- Da

- Atunci, înscrieți-vă în Gospodăria Agricolă Colectivă!

Este uimitor cât de mare impact avea acest îndemn, deși pe atunci încă nu existau televizoare. Regiunea Constanța a fost prima din țară care a raportat încheierea colectivizării. De aceea, contactul nemijlocit cu oamenii simpli, din care și eu provin, mi-a dat întotdeauna o mare încredere în viitor.

Visez rar, dar cu o mare intensitate. Nici n-ar avea rost să visez prea des. Marii vizionari visează cu ochii deschiși, n-au nevoie să doarmă. Într-o anumită perioadă, cu puțin înaintea evenimentelor din Cehoslovacia, aveam un vis care mă cam pusese pe gânduri, tocmai din motivul că se repeta cam des. Îl visam pe țarul Petru cel Mare arătînd cu degetul în jos. Eram sigur că e țarul Petru cel Mare, chiar dacă semăna destul de mult cu tovarășul Brejnev. Deși nu cred în vise și în celelalte superstiții care vin în contradicție cu tezele materialismului dialectic, l-am întrebat odată pe tovarășul Leonte Răutu ce ar putea să însemne acest vis, care se repetă.

- Lumina vine de la Răsărit. Și Revoluția tot de acolo a venit, mi-a răspuns el. În orice caz, cred că e vorba despre niște trădători.

Un răspuns echivoc, care nu prea mi-a plăcut. Nici n-am înțeles bine ce anume voia să spună. Bineînțeles că Marea Revoluție din Octombrie m-a ajutat și pe mine să ajung șeful statului, întrucît, fără ajutorul frățesc al Uniunii Sovietice, România ar fi fost condusă pe veci de reprezentanții claselor exploatoare. Numai că, din păcate, conducătorii Uniunii Sovietice doreau să ne acorde ajutorul lor frățesc și după ce clasele exploatoare fuseseră înlăturate de multă vreme de la putere. Am înțeles acest lucru încă din 1965, cînd tovarășul Brejnev, proaspăt ales în fruntea C.C. al P.C.U.S., a efectuat o vizită de prietenie în România, cu ocazia Congresului al IV-lea al P.M.R., devenit apoi Congresul al IX-lea al P.C.R. Cu acest prilej, tovarășul Brejnev mi-a spus că recolta de cereale în Uniunea Sovietică a fost foarte proastă, adăugînd că ar trebui să ne ajutăm reciproc. M-a întrebat după aceea dacă n-aș putea să-i dau cîteva perechi de fazani și niște căprioare pentru vila sa personală. Apoi, pentru a destinde atmosfera, a dat-o pe glumă, exprimîndu-și dorința de a veni în concediu la o vînătoare de urși în România. În schimb, m-a invitat în U.R.S.S. pentru o vînătoare de rațe la Zavidovo, lînga Moscova. Cereale, fazani, căprioare, urși – la schimb cu niște rațe sălbatice! Iar tovarășul Egorîcev se văieta tot timpul că nivelul de trai al poporului sovietic este mai scazut decît nivelul de trai al poporului român. Păi, să muncească mai mult, să mărească productivitatea, nu să aștepte de la alții! Insistențele tovarășilor sovietici mi-au sugerat ideea de a strînge legăturile cu Republica Populară Chineză și chiar cu unele țări capitaliste, ceea ce mai tîrziu s-

a dovedit a fi o mișcare strategică deosebit de inteligentă. În august, 1968, când tancurile sovietice au intrat în Praga, l-am sunat pe Brejnev pe firul roșu și i-am spus:

- Tovarășe Brejnev, ești un dobitoc! Ai întinat idealurile internaționalismului socialist! Cine te crezi?

După care am închis, fără să mai aștept răspunsul lui. De aceea, visul cu Petru cel Mare care arăta cu degetul în jos mă cam pune pe gânduri. Altădată visam că zbor cu un elicopter, iar dedesubt numeroși de oameni ai muncii strigau lozinci mobilizatoare și îmi făceau semne cu mâna. Firește, eram mulțumit că populația ieșise într-un număr atât de mare pe străzi, dar parcă erau totuși prea mulți și prea entuziasmați, iar când mă uitam mai bine, vedeam că de fapt îmi arătau pumnul. Și despre acest vis, tovarășul Răutu mi-a spus că înseamnă trădare. De altfel, orice vis i-aș fi povestit, mi-ar fi spus același lucru, pentru a-mi intra în voie. Știa că cel mai tare mă tem de trădători.

La un moment dat, corespondentul la Washington al agenției Agerpres a anunțat la radio *Vocea Americii* că „a ales libertatea”. Ceea ce însemna că se vînduse imperialismului american pentru un pumn de dolari și nu mai voia să se întoarcă în țară. Ce nu a avut omul acesta? Ce nu i-a oferit Partidul și îi ofereau americanii? Mai mult decît atât, pusesem și un om pe urmele lui, pentru a-l supraveghea. Dar l-au cumpărat și pe acela. Și pe celălalt, care îl ținea din scurt pe primul. Nu m-aș fi mirat să aflu că mai mult de jumătate din aparatul Securității ar fi făcut la fel. De parcă singurul scop al vieții lor era să ajungă într-o țară din Occident. Când se vedeau ajunși acolo, uitau de clasa muncitoare, de idealurile pentru care fuseseră pregătiți, iar întreaga activitate politico-ideologică se vedea neputincioasă în fața mărfurilor etalate în vitrinele magazinelor de lux. Fiindcă sunt niște materialști, lipsiți de ideal. Vor numai bani și nimic altceva. Am observat același lucru și la unii din tovarășii care mă însoțeau în vizitele efectuate în străinătate. Văzîndu-i cum le sticlesc ochii după mărfuri străine, îi spuneam tovarășei Elena: ticăloșii ăștia mă vor vinde, într-o bună zi, pentru un pachet de țigări Kent. Pentru ei, lupta de clasă e numai un pretext, își bat joc de ea. Și atunci, cu cine să mai făurești omul nou?

Uneori, atunci cînd sunt profund dezamăgit de modul în care oamenii muncii din țara noastră înțeleg să se pună în slujba idealurilor socialismului, citesc anumite cărți, cu scopul de a-mi restabili optimismul și spiritul vizionar. Într-adevăr, nimeni nu iubește mai mult ca mine poporul român. Și totuși, nu m-aș fi gândit niciodată că românii sunt cel mai deștept popor de pe planetă, dacă n-aș fi citit cartea „Revanșa Daciei”, din care am aflat o serie de lucruri uimitoare despre istoria noastră multimilenară. De exemplu, din cei optzeci de împărați ai Romei, patruzeci și doi au fost traco-daci! Am uitat cum se numește autorul, dar argumentele sale mi se par deosebit de valoroase. Reiese foarte clar faptul că, în

contextul Noului Ordin mondial, locul României trebuie să fie unul de frunte, alături de celelalte forțe ale progresului și civilizației. Asemenea lucrări ar trebui să fie studiate în învățământul primar și gimnazial, ca adevărate manuale de patriotism, deoarece ele arată că toate realizările științei și tehnologiei actuale au fost descoperite cu mult timp înainte de poporul nostru, numai că, datorită vitregiilor istoriei, nu le-a putut pune în practică. Și poate că în acest fel vor înțelege și statele capitaliste dezvoltate să ne trateze cu mai mult respect. De la o vreme, insistența cu care Fondul Monetar Internațional ne cerea achitarea datoriei externe începuse să mă cam enerveze. Mi-am dat seama, cu această ocazie, că FMI nu slujește decât interesele marii finanțe internaționale și ale imperialismului american.

În definitiv, ce este capitalismul? O formă de exploatare a omului de către om. Acest lucru încă nu e bine înțeles de oamenii muncii din țara noastră. Mulți dintre ei cad victime agenturilor de propagandă occidentale și cred că, dacă ar trăi în capitalism, gata, ar fi și ei capitaliști. Dar s-ar putea ca tocmai aceia să fie doar proletari, mână de lucru ieftină pentru profitorii și speculanții care le-ar fura nu doar munca, ci și sufletul, prin intermediul muzicii rock, televiziunii și filmelor care fac apologia crimei și a violenței. Iată de ce era necesară o abordare nouă a activității politico-ideologice și, în acest sens, am trasat sarcini concrete Secției de Propagandă, pentru a combate concepțiile perimate, nesănătoase care își fac uneori loc în conștiința nu numai a oamenilor de rând, dar chiar și a membrilor de partid. Datorită unor astfel de concepții, din cele patruzeci de autobuze trimise în Republica Burundi, abia zece au rămas în stare de funcționare, după mai puțin de trei ani, restul fiind date la casat, ceea ce a făcut ca rezultatele vizitei efectuate de mine în această țară să nu fie pe deplin satisfăcătoare. De asemenea, au apărut unele probleme și în relațiile cu Africa Centrală, după ce Gabriela, soția de origine română a Împăratului Bokassa, și-a umplut valizele cu bijuterii și a fugit la Paris. În acest fel, concesiunea asupra zăcămintelor de diamante, pe care o negociasem cu guvernul centrafrican, a revenit unui cetățean israelian, care a oferit un comision de treizeci la sută, față de zece la sută, cât oferise guvernul român.

Omul nou – cât de minunat este acest cuvânt! De fapt, dacă mă gândesc mai bine, sunt chiar două. Ideea omului nou, constructor al socialismului și comunismului mi-a venit după lectura unei cărți scrise de Teilhard de Chardin, al cărei titlu l-am uitat, din cauză că nu prea mi-a plăcut. Dar ideea merita reținută. Astăzi multă lume vorbește despre „omul nou”, este o expresie oarecum la modă, totuși puțini cunosc propriu-zis conținutul acestei noțiuni. În cuvântarea rostită la întrunirea cadrelor operative din Departamentul Securității, și care nu a fost publicată din motive lesne de înțeles, am afirmat că viitorul aparține omului nou, constructor al socialismului și comunismului, deplin conștient de misiunea sa

istorică. M-am referit atât la întărirea muncii politico-ideologice, cât și la creșterea natalității, în condițiile în care numeroase rapoarte ale Ministerului de Interne indicau, dimpotrivă, o creștere îngrijorătoare a ratei avorturilor provocate. Dar, în primul rînd, era necesară accelerarea cercetării științifice pentru crearea propriu-zisă a omului nou, o sarcină deosebită în acest sens revenind colectivului de savanți condus de tovarășa Elena Ceaușescu, care tocmai primise titlul de Doctor Honoris Causa al Universității din Londra, pentru cercetări în domeniul polimerilor. Desigur că și polimerii macromoleculari au rolul lor, însă mult mai important era ca, pe baza informațiilor obținute de la diverse institute din străinătate, să trecem la aplicarea în practică a proiectului nostru principal. Am reluat această idee și în cadrul întrevederii cu savantul George Emil Palade, laureat al Premiului Nobel, care din păcate trăiește în America, solicitîndu-i să ne sprijine, dar am impresia că el nu a înțeles exact ce doream să obținem – sau s-a prefăcut că nu înțelege. Atunci, am schimbat tactica și i-am propus să accepte, în colectivul lui de cercetători de la Universitatea Yale, un tînăr cercetător român de perspectivă, instruit special pentru astfel de misiuni. Palade mi-a promis că are să se mai gîndească la propunerea mea. La rîndul meu, i-am promis că, dacă va muri, Liceul agroindustrial din comuna Podul Turcului, județul Bacău, va purta numele lui, dar nu s-a arătat prea încîntat. Totuși, peste numai trei luni, Universitatea din Yale a acordat o bursă pentru un student român, nu știu dacă la intervenția lui Palade sau ca urmare a demersurilor ambasadorului nostru la Washington, și bineînțeles că l-am trimis pe omul pregătit special în acest scop. Era un tînăr cadru de perspectivă, provenind dintr-o familie cu vechi tradiții revoluționare, nepot, pe linie maternă, al tovarășului Leonte Răutu. În afara studiilor de biologie, fusese prelucrat pentru culegerea de informații necesare proiectului nostru, legătura operativă cu centrala DIE fiind asigurată prin atașatul comercial al ambasadei. La puțină vreme după ce a ajuns în Statele Unite și a fost admis la universitate, s-a autodenunțat ca agent al Securității, ceea ce făcea parte, de fapt, din planul nostru de acțiune. A trimis apoi mai multe scrisori deschise la radio Europa Liberă și Vocea Americii, în care critica realizările istorice ale poporului român, sub conducerea înțeleaptă a partidului, iar despre mine spunea că sunt un dictator sîngeros, demn urmaș al vampirului Dracula. Cîta vreme primeam informațiile de care aveam nevoie, acest lucru nu mă deranja prea mult, deși n-aș putea spune nici că-mi convenea. Dar, la începutul anului 1987, un raport al DIE mă anunța că sursa noastră din Yale s-a «defectat». Ce se întîmplase? «Studentul» se căsătorise, între timp, cu fiica unui fost agent FBI și obținuse cetățenia americană. Acesta era un lucru bun. Numai că, după încheierea studiilor la Yale, în loc să rămîină în apropierea profesorului Palade, el s-a angajat la FBI, profitînd de relațiile socrului său.

Bineînțeles că dorința mea de a făuri omul nou nu s-a împiedicat de aceste mici neajunsuri.

